

T.C.
İSTANBUL SU VE KANALİZASYON İDARESİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRME (ÇED) YÖNETMELİĞİ *

GAYE:

MADDE : 1- Bu yönetmeliğin gayesi, 2560 sayılı “İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun” ile belirlenmiş görev ve yetki alanı içerisinde, su kaynaklarının, deniz, göl, akarsu kıyılarının ve yeraltı sularının korunabilmesi için; çevre üzerinde önemli etkiler meydana getirebilecek faaliyetlerin, bu etkilerini önceden tesbit edip değerlendirilecek olumsuz etkilerini önlemeye veya en aza indirmeye matuf “Çevresel Etki Değerlendirmesi” sürecini tanzim etmektir.

MUHTEVA:

MADDE: 2- Bu yönetmelik Çevresel Etki Değerlendirme Raporu ile Çevresel Etki Değerlendirmesi Ön Araştırma raporunun hangi faaliyetler için hazırlanacağını, bu raporların muhtevasını ve değerlendirme usul ve esaslarını ve İSKİ tarafından verilecek “Çevresel Etkiler Önemli”, “Çevresel Etkiler Önemsiz”, “Çevresel Etkiler Olumlu” ve “Çevresel Etkiler Olumsuz” kararlarına dair esasları ihtiva eder.

HUKUKİ MESNED:

MADDE: 3- Bu yönetmelik, 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun’un 2. Maddesinin (c) bendi ile 20 maddesi hükmüne istinaden hazırlanmıştır.

TANIMLAR:

MADDE : 4- Bu yönetmelikte geçen bazı tanımlar aşağıda verilmiştir.

ÇEVRE: Canlıların hayatları boyunca münasebette bulunduğu, biyo-fiziksel ve sosyo-kültürel kaynak ve değerler kümesidir.

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ (ÇED): Gerçekleştirilmesi planlanan bir yatırım faaliyeti ile ilgili olarak hazırlanan ve hedefleri, usulleri, girdileri ve çıktıları tam olabilecek olumlu yada olumsuz etkilerin irdelenmesi maksadıyla yürütülen çalışmalardır.

ÇED RAPORU: Bu yönetmeliğin Ek.1 listesinde yer alan veya bu listelerde yer almadığı halde, ÇED ön araştırması neticesinde çevresel etkileri önemli görülen faaliyetler için, yönergesindeki formata uygun olarak hazırlanacak rapordur.

ÇED ÖN ARAŞTIRMASI: Bu yönetmeliğin Ek.2 listesinde yer alan faaliyetleri için hazırlanacak Yönergesindeki formata uygun olarak hazırlanacak rapordur.

---

* Bu yönetmelikte yapılan tadilat 22.5.1998 tarih, 354 sayılı İSKİ Genel Kurulu Kararı ile kabul edilmiş olup, 17.6.1998 tarihinde İstiklal gazetesinde yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

MUHTEMEL ETKİ: Planlanan bir faaliyetin, inşaat, işletme safhalarında, işletme kapandıktan sonra biyo-fiziksel ve sosyo-kültürel çevre unsurları ve özellikle nadir ve nesli tehlikeye düşmüş türleri ile eko sistem üzerinde, doğrudan veya dolaylı olarak meydana getirmesi beklenen her çeşit değişiklik.

ETKİ ALANI: Planlanan faaliyetin hazırlık, inşaat ve işletme süresince veya işletmeye kapandıktan sonra çevreye vereceği muhtemel etkilerin, ilgili mevzuatta belirtilen veya bilimsel esaslara göre kabul edilebilen seviyelerin üzerinde hissedileceği alandır.

OLUMSUZ ETKİNİN AZA İNDİRİLMESİ: Planlanan bir faaliyetin çevre unsurları üzerindeki muhtemel olumsuz etkilerinin, çeşitli tedbirlerle teknolojik ve ekonomik bakımdan en düşük seviyelere indirilmesidir.

GİDERİLEMİYEN ETKİ: Faaliyetten kaynaklanacak olumsuz etkilerin teknolojik ve ekonomik bakımdan mümkün olan en düşük seviyeye indirilmesinden sonra geriye kalan etkidir.

İNCELEME DEĞERLENDİRME KOMİSYONU: Bu yönetmelik hükümleri mucibince, faaliyet sahibi tarafından hazırlanıp İSKİ'ye teslim edilen ÇED Raporunu inceleyip değerlendirmek üzere, yönerge ile tesbit edilen esaslara göre teşkil edilen ihtisas komisyonudur.

ÇED KOMİSYONU: Planlanan faaliyet için ÇED Raporu veya ÇED Ön Araştırması Raporu hazırlanması gerekip gerekmediğini karara bağlamak ve ÇED Ön Araştırma Raporlarını incelemek ve değerlendirmek üzere, yönergede belirtilen esaslara göre teşkil edilen komisyondur.

ÇED OLUMLU GÖRÜŞÜ: ÇED Raporunun, İnceleme-Değerlendirme Komisyonunda yapılan değerlendirmesinin neticeleri esas alınarak, faaliyetin çevre üzerinde olumsuz etkilerinin bulunmadığı veya en aza indirilen olumsuz etkilerin ilgili mevzuat ve bilimsel esaslara göre kabul edilebilir seviyelerde olduğunun tesbiti halinde faaliyetin gerçekleşmesinde mahsur görülmediğini belirten İSKİ görüşüdür.

ÇEVRESEL ETKİLER ÖNEMLİ KARARI: ÇED Ön Araştırma Raporunun ÇED Komisyonunda değerlendirilmesi neticesi, bahis konusu faaliyet için ÇED raporu hazırlanması gerektiğini belirten İSKİ Genel Müdürlüğü kararıdır.

ÇEVRESEL ETKİLER ÖNEMSİZ KARARI: ÇED Ön araştırma Raporunun ÇED Komisyonunda değerlendirilme neticeleri esas alınarak, bahis konusu faaliyetten kaynaklanacak çevresel etkilerin ilgili mevzuat ve bilimsel esaslara göre kabul edilebilir seviyede olduğunu tesbiti halinde, faaliyetin gerçekleştirilmesinde mahzur görülmediğini belirten İSKİ Genel Müdürlüğü kararıdır..

ÇED SÜRECİNE TABİ FAALİYETLER:

MADDE:5-a) Bu yönetmeliğe ekli 1 sayılı listede (Ek:1) belirlenmiş faaliyetler ÇED raporuna tabidir.

b) Bu yönetmeliğin Ek.2 listesinde yer alan faaliyetler ÇED Ön araştırmasına tabidir.

c) Ek.(2) Listesinde yer almakla birlikte, ÇED ön araştırması neticesinde, Çevresel Etkileri önemli görülen faaliyetler ÇED sürecine tabidir.

d) ÇED uygulaması, bu yönetmelik muhtevasına giren her faaliyet için ayrı ayrı yürütülür. Ancak, her biri ÇED'e tabi birden fazla projeyi kapsayan entegre bir faaliyet, bir ÇED raporunda ele alınır ve tek bir faaliyet olarak karara bağlanır.

e) Ek.1 ve Ek.2 listede yer almayan fakat Çevre Bakanlığı ÇED Yönetmeliğine göre ÖN ÇED veya ÇED kapsamında bulunan tesisler için İSKİ, ya Çevre Bakanlığı'ndan getirecek "Faaliyet Olumlu" belgesi ister veya faaliyet sahibi tarafından İSKİ "Atıksuların Kanalizasyona Deşarj Yönetmeliği" ile "İçme ve Kullanma Suyu Temin Edilen ve Edilecek olan Yüzeysel Su Kaynaklarının Kirlenmeye Karşı Korunması Yönetmeliği"nin sağlandığına dair bir rapor ister.

ÇED RAPORU MUHTEVASI:

MADDE : 6- Bu yönetmelik mucibince ÇED sürecine tabi faaliyetler için hazırlanacak ÇED raporlarında nelere yer verileceği "ÇED raporu Formatı" yönergesinde belirtilmiştir.

Yönergesinde verilen format en genel halde olup, her ÇED raporu için, faaliyet türü ve faaliyet alanının özelliklerine göre hazırlanacak "ÇED Raporu Formatı" İSKİ tarafından faaliyet sahibine verilir. İSKİ, ÇED sürecine tabi faaliyetin ve faaliyet alanının özelliklerine göre "ÇED Genel Formatı"nda değişiklik yapmak ve ÇED Raporunun bu değişikliklere göre hazırlanmasını istemek yetkisine sahiptir.

İSKİ Yönergesinde verilen formatın "Mevcut durum" bölümünde yer alan veriler, bu yönetmeliğin ihtiva ettiği bölge için geçerli olmak üzere önceden toplar ve ÇED çalışmasını yapacak kuruluşa verir.

FAALİYET SAHİBİNİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ:

MADDE: 7- Bu yönetmeliğin muhtevasına giren faaliyet sahibi, ÇED Komisyonuna verdiği, ÇED veya ÖN ÇED raporunun hazırlanmasında kullanılan faaliyetle ilgili bilgilerin doğruluğunu, ÇED Raporunda tesbit edilen hususlara uygun davranacağını, verdiği bilgilerin yanlışlığı veya raporda belirlenen hususlara uygun davranmadığı taktirde İSKİ tarafından belirlenen yaptırım ve cezaları kabul ettiğini belirten bir taahhütnameyi İSKİ'ye vermek, faaliyet ÇED kapsamına giriyor ise formata uygun olarak hazırlayacağı ÇED raporunu 10 nüsha olarak, ÇED Ön Araştırma kapsamına giriyor ise ÇED Ön araştırma Raporunu 5 nüsha olarak İSKİ'ye vermek, İSKİ Tarifeler Yönetmeliğinde belirtilen inceleme-değerlendirme ücretlerini ödemek, ÇED İnceleme-Değerlendirme Komisyonunun lüzum görmesi halinde rapordaki eksiklikleri tamamlamakla yükümlüdür.

ÖN İNCELEME:

MADDE: 8- Faaliyet sahibi tarafından İSKİ'ye verilen müracaat dosyası ÇED Komisyonu Ön İnceleme toplantısında değerlendirilerek, ÇED sürecine tabi olduğu kararı verilen faaliyetler için "ÇED Raporu Formatı" en çok 7 gün içinde İSKİ tarafından hazırlanarak, faaliyet sahibine verilir.

ÇED Komisyonu tarafından ÇED Ön Araştırmasına tabi olduğu kararı verilen faaliyet için ise, benzer olarak "ÇED Ön Araştırma Raporu Formatı" verilir.

MADDE : 9- Hazırlanan ÇED Raporu İSKİ'ye verildikten sonra en çok yedi gün içinde, İSKİ, raporu formata uygunluk yönünden inceler. Format yönünden uygun bulunmayan ÇED raporu, faaliyet sahibine geri verilerek düzeltilmesi istenir. Format yönünden uygun olduğu tespit edilen veya düzeltilerek formata uygun hale getirilen ÇED Raporu, ilk toplantı duyurusunu ihtiva eden bir yazı ile, İnceleme-Değerlendirme Komisyonu üyelerine üç gün içinde gönderilir. Hazırlanan Ön ÇED raporu ise, İSKİ'ye verildikten en çok bir hafta içinde incelenerek "Çevresel Etkileri Önemlidir"veya "Çevresel Etkiler Önemsizdir" kararı verilerek faaliyet sahibine bildirilir.

YÖRE HALKININ ÇED SÜRECİNE KATILIMI:

MADDE: 10- ÇED Raporu İnceleme-Değerlendirme Komisyonu üyelerine gönderilmesine paralel olarak, bahis konusu faaliyetle ilgili başlıca bilgileri ve inceleme-değerlendirme süresini ihtiva eden bir ilan, İSKİ tarafından bu maksatla ayrılan bir ilan tahtasına, 15 gün süre ile asılır. Ayrıca İSKİ tarafından belirlenecek çevresel etkisi önemli faaliyetler için, faaliyet sahibi, bu ilanın yapıldığını İstanbul'da yayımlanan yüksek tirajlı bir gazetede bir hafta arayla iki defa yayımlatarak duyurur. İSKİ tarafından verilen ÇED raporlarının, isteyenler tarafından incelenmesine izin verilir. ÇED raporu hakkında görüşlerini bildirmek isteyenler, inceleme-değerlendirme süresinin sonuna kadar, görüşlerini yazılı olarak İSKİ'ye bildirebilirler. Bu görüşler, İnceleme-Değerlendirme Komisyonunun bilgisine sunulur. İnceleme-değerlendirme süresi bittikten sonra bildirilen görüşler dikkate alınmaz.

İNCELEME-DEĞERLENDİRME KOMİSYONU VE ÖDEMELER:

MADDE:11-İSKİ'ye verilen ÇED raporunun incelenip değerlendirilmesi, İSKİ tarafından teşekkül ettirilecek bir inceleme-değerlendirme komisyonu tarafından yapılır. İSKİ, her ÇED Raporu için ayrı ayrı oluşturulacak bu komisyonların üyelerini tesbit etmek üzere, üniversiteler, İstanbul Sanayi Odası, ilgili meslek odaları ve ilgili kamu kuruluşlarından, yeterli sayıda üye adayı bildirmelerini ister. Her ÇED raporu için, disiplinler arası dağılım da dikkate alınarak, Üniversiteden iki, Sanayi Odasından bir, ilgili meslek odaları veya kamu kurum ve kuruluşlardan 3 ve İSKİ tarafından tesbit edilecek bir üyeden olmak üzere 7 kişilik bir komisyon teşekkül ettirilir. Komisyon ilk toplantısında bir başkan seçer.

Komisyonların teşekkül etmesi için aday gösterilmesi istenecek kurum ve kuruluşların tesbiti ve komisyonların teşekkülü ile ilgili esaslar İSKİ tarafından tesbit edilir. Komisyon lüzum görürse, faaliyet sahibi ile ÇED raporunu hazırlayan kuruluşun temsilcisini ve konuyla ilgili başka uzmanları da toplantıya çağırıp,

kendilerinden açıklama veya görüş isteyebilir. Ayrıca komisyonda üyeleri bulunmadığı takdirde DSİ, TEK, Orman Genel Müdürlüğü gibi kamu kuruluşlarından lüzumlu görülürse yazılı olarak görüş istenebilir.

Faaliyet sahibinden alınan ÇED raporu İnceleme-Değerlendirme ücretinin en fazla %50'si İnceleme-Değerlendirme Komisyonunun İSKİ üyesi haricindeki üyelerine ödenir.

İNCELEME-DEĞERLENDİRME SÜRESİ:

MADDE: 12- ÇED raporunun incelenip değerlendirilmesi süresi, raporun komisyon üyelerine gönderildiği tarihten başlamak üzere altı haftadır. İnceleme-Değerlendirme Komisyonunun ilk toplantısı, bu sürenin ilk haftası içinde yapılır. Komisyon tarafından yapılacak isteğin İSKİ tarafından kabul edilmesi halinde, İnceleme-Değerlendirme süresi, en çok 2 hafta uzatılabilir.

İNCELEME-DEĞERLENDİRMENİN MUHTEVASI:

MADDE: 13- ÇED raporlarının inceleme ve değerlendirilmesi;

- a) Raporun muhteva olarak İSKİ tarafından verilen formata uygun olup olmadığı,
- b) Raporun doğru veri ve belgelere dayandırılıp dayandırılmadığı,
- c) Yapılan ölçüm, hesaplama ve değerlendirmelerin doğru ve yeterli olup olmadığı,
- d) Tasarlanan faaliyetin çevre üzerinde meydana getirebileceği etkilerin eksiksiz olarak belirlenip belirlenmediği,
- e) Tasarlanan faaliyet ile ilgili yer seçimi, teknoloji ve koruma tedbiri alternatifleri ile bu alternatifler arasında yapılan tercihler konusunda yeterli açıklama ihtiva edip etmediği hususlarını kapsar.

İnceleme-değerlendirme komisyonu, bu hususlarda yeterli bir kanaate ulaşırsa, çalışmasını sona erdirir ve İSKİ'ye verilen ÇED raporu "Kesin ÇED raporu" olarak kabul edilir. Bu konuda komisyon üyelerinin görüş-görüşlerini ihtiva eden bir tutanak tanzim edilerek, üyeler tarafından imzalanır. Bu tutanak İSKİ tarafından verilecek olan "Olumlu" veya "Olumsuz" kararına esas teşkil eder.

Komisyon, toplam İnceleme-değerlendirme süresi sonuna kadar ÇED raporu hakkında herhangi bir görüş bildirmez ise, ÇED raporu hakkındaki kararı, komisyon tarafından yapılan değerlendirmeleri de dikkate alarak, doğrudan doğruya İSKİ verir.

ÇED RAPORUNDAKİ EKSİKLERİN TAMAMLATILMASI:

MADDE: 14- Komisyon, inceleme ve değerlendirme sırasında ÇED raporunda eksik veya yanlış bir husus tespit ederse, bunun giderilmesini faaliyet sahibinden ister. Bu takdirde, eksikler giderilip rapor İSKİ'ye yeniden verilmeye kadar, inceleme-değerlendirme süresi işlemez ve faaliyet sahibinin eksikleri gidermesinden sonra, kalan süreye iki hafta daha eklenir. ÇED raporundaki eksiklerin 2 ayda tamamlanmaması halinde faaliyet sahibine ihtar yazısı yazılarak,raporu ihtar yazısı tarihinden itibaren en çok 2 ay içinde tamamlaması bildirilir. Bu süre içinde tamamlanmayan ÇED raporları için inceleme-değerlendirme komisyonu son defa toplanarak durumu ve ÇED olumsuz kanaatini bir tutanakla İSKİ Yönetim Kurulu'na bildirir.

İNCELEME-DEĞERLENDİRME KOMİSYONUNUN YETKİLERİ

MADDE: 15- Komisyon, inceleme ve değerlendirme sırasında, söz konusu faaliyet ve ÇED raporu ile ilgili olarak ek bilgi toplayabilir. Faaliyet sahibinden, gerekli bilgi ve belgeleri sağlamasını veya ilave ölçüm ve deneyleri yaptırmasını isteyebilir.

“OLUMLU” VEYA “OLUMSUZ” BELGESİ:

MADDE : 16- Kesin ÇED raporunun İnceleme-Değerlendirme Komisyonu tarafından İSKİ’ye sunulmasından en çok üç hafta içinde İSKİ Yönetim Kurulu Kararı istikametinde,

- a) Tasarlanan faaliyetin çevreye yapabileceği olumsuz bir bilimsel etki bulunmaması veya giderilemeyen etkiler esaslara göre kabul edilebilir seviyelerde kalacağı kanatine varır ise “Olumlu” belgesi,
- b) Aksi kanaate varır ise veya 14. Maddede belirtilen hususlar istikametinde “ÇED Olumsuz” belgesi tanzim eder. Bu belge, faaliyet sahibine verildiği gibi, bahis konusu faaliyete izin, ruhsat ve onay verme bakımından yetkili makamlara da gönderilir.

“Olumsuz” belgesi alan faaliyetlere, 2560 sayılı kanunun 18. Maddesi mucibince “Durum Belgesi” verilmez.

Faaliyet sahibi, “Olumlu” belge alan faaliyetle alakalı yatırıma, belge tarihinden sonra iki yıl içerisinde başlamaz ise “Olumlu” belgesi geçersiz sayılır.

FAALİYETİN TAKİBİ VE DENETLENMESİ:

MADDE: 17- İSKİ, bu yönetmeliğin 7. Maddesine göre faaliyet sahibinden aldığı taahhütnamenin bir örneğini ve ÇED raporunun “Takip Programları” başlıklı 6 no.lu bölümünü “Olumlu” belgesi ekinde bu bölümde adları yazılan faaliyeti takip edecek kurumlara gönderir. Faaliyet; proje onay ve izin aşamalarından başlanarak, izleme programı ve taahhütname dahilinde denetlenir.

İSKİ de 2560 sayılı Kuruluş Kanununun kendisine verdiği yetki dahilinde faaliyeti denetler; bu konuda, Valilik ve Belediye Makamları, yetkili kamu kuruluşları, meslek odaları ve sanayi odaları ile işbirliği yapar.

FAALİYET SAHİBİNİN TAAHHÜTLERİNE UYMAMASI:

MADDE: 18- Faaliyet sahibinin, ilk müracaat dosyasında veya ÇED/Ön ÇED Raporunda kendi faaliyeti ile alakalı verdiği bilgilerde yanlışlık tesbit edildiği takdirde;

- a) ÇED komisyonunda, ÇED veya ÖN ÇED raporu hazırlanmasına lüzum olmadığına karar verilen faaliyetlerin ÇED müracaatları geçersiz sayılarak doğru bilgilerle yeniden müracaat etmeleri istenir.

- b) ÇED veya ÖN ÇED raporu hazırlanması istenen faaliyetlere ait bilgiler, bu raporların değerlendirilmesi neticelenmemiş ise, inceleme-değerlendirme süreci içinde düzeltililerek, raporlar bu istikamette revize ettirilir.
- c) ÇED veya ÖN ÇED süreci tamamlanarak “ÇED Olumlu” veya “Çevresel Etkiler Önemsiz” belgesi almış faaliyetlerin bu belgeleri iptal edilir. Durum, faaliyet sahibi, Valilik ve Belediye ile izin ruhsat ve takip bakımından yetkili makamlara bildirilir.

TEVSİİ VE MODERNİZASYON PROJELERİ:

MADDE: 19- Bu yönetmeliğin 5. Maddesinde belirtilen ÇED’e tabi faaliyetler konularına dair mevcut tesislerde,

- a) Mevcut tesis 17 Eylül 1993’ten sonra yapılmakla birlikte büyüklüğü itibarı ile ÇED veya Ön ÇED’e tabi olmamış ise yapılacak ilave ile birlikte toplam büyüklüğü ÇED’e giriyorsa ÇED’e; Ön ÇED kapsamına giriyorsa Ön ÇED’e tabidir.
- b) Mevcut tesis için daha önce bir ÇED veya Ön ÇED raporu hazırlamış ise ilave edilecek kısım yeni bir proje gibi değerlendirilerek ilave kısmın büyüklüğü ÇED kapsamına giriyorsa ÇED’e, ÖN ÇED kapsamına giriyorsa ÖN ÇED’e tabidir.
- c) Mevcut tesis 17 Eylül 1993 tarihinden önce yapıldığı için daha önce bir ÇED veya Ön ÇED raporu hazırlanmamış ise ilave edilecek kısmın büyüklüğü ÇED kapsamına giriyorsa ÇED; Ön ÇED muhtevasına giriyorsa Ön ÇED’e tabidir.

YETERLİK BELGESİ:

MADDE: 20 - Bu yönetmelik muhtevasında, üniversiteler ve TÜBİTAK haricinde, ÇED raporu hazırlayabilecek firmaların hangi teknik imkanlara sahip olmaları edilmesine dair esaslar İSKİ tarafından hazırlanacak bir yönergeyle tesbit edilir. Yetki belgesi müracaatında bulunan firmaların durumları, bu gerektiği, denetlenmeleri, yeterlik belgelerinin verilmesi ve iptal yönerge dahilinde incelenerek yetki belgesi verilir veya istemleri reddedilir. Yetki belgesi olmayan firmalar, bu yönetmelik muhtevasında, ÇED raporu hazırlayamaz

GEÇİCİ MADDE : 1

Bu yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce, yürürlükteki mevzuat mucibi-bince yetkili mercilerinden izin, ruhsat veya onay almış faaliyetlere yukarıdaki 19. Maddede öngörülen durumlar haricinde bu yönetmelik hükümleri uygulanmaz.

GEÇİCİ MADDE : 2

Bu yönetmeliğin 6. Maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen ÇED raporu formatının mevcut durum bölümüyle alakalı verilerin İSKİ tarafından toplanmasına kadar, ÇED raporu hazırlayacak olanlar bu çalışmayı kendileri yapar.

GEÇİCİ MADDE : 3

Yönetmeliğin 20. Maddesinde belirtilen yeterlik belgesi yönergesi İSKİ tarafından hazırlanıncaya kadar, ÇED raporları,

- a) TÜBİTAK ve Üniversitelerin çevre ile ilgili bölümlerinde faaliyetin konusu ile ilgili en az 3 farklı disiplinden çevre, makine, kimya, biyoloji, jeoloji, meteoroloji, inşaat ve ilgili diğer disiplinlerden teşekkül eden bir ekip ile,
- b) Bünyesinde en az biri çevre konusunda ihtisas sahibi olmak şartı ile makine, inşaat, kimya, biyoloji, jeoloji, meteoroloji ve ilgili diğer disiplinlerden en az 3 yıllık mesleki tecrübesi olan, 3 farklı disiplinde eleman çalıştıran kuruluşlar tarafından hazırlanır.

YÜRÜRLÜK:

MADDE : 21- Bu yönetmelik değişikliği, İSKİ Genel Kurulu tarafından onaylanıp usulen ilan edildiği tarihten itibaren yürürlüğe girer ve önceki yönetmelik yürürlükten kalkar.

YÜRÜTME:

MADDE : 22- Bu yönetmelik muhtevasında ÖN ÇED sürecine tabi faaliyetlere dair esaslar İSKİ tarafından hazırlanacak yönerge ile tesbit edilir. Bu yönetmeliği İSKİ Genel Müdürlüğü yürütür.

EK:1

ÇED RAPORU İSTENECEK FAALİYETLER LİSTESİ:

ENERJİ ÜRETİMİ VE TABİİ KAYNAK KULLANIMI İLE ALAKALI YATIRIMLAR.

- (1) Hidroelektrik, termoelektrik ve nükleer santraller gibi enerji üretimine yönelik yatırım projeleri.
- (2) Her tür madenin (kömür, metaller, mineraller v.b.) çıkarımı, zenginleştirilmesi veya saflaştırılması ile ilgili tesisler.

- (3) Kireç ve kum ocakları ile kum çekme ve yığıma tesisleri.
- (3) Petrol rafinerileri.
- (5) Sıvı (ham-petrol, fuel-oil, nafta, benzin v.b.) ve gaz (sıvılaştırılmış petrol gazı, doğal gaz v.b.) yakıtlar için boru hatları ile bu yakıtlar ile ilgili dolun ve ticari maksatlı depolama tesisleri.
- (6) Nükleer yakıt üretimine yönelik tesisler.
- (7) Radyoaktif atıkların depolanması, işlenmesi ve nihai uzaklaştırılmasına yönelik tesisler.
- (8) Zararlı ve tehlikeli atıkların yakılması, arıtılması ve uzaklaştırılması maksadıyla nihai depolanmasına yönelik tesisler.

ENDÜSTRİYEL YATIRIMLAR:

- (1) Petrokimya tesisleri.
- (2) Çimento fabrikaları.
- (3) Asfalt İşleme (üfürme v.b.) tesisleri.
- (4) Asbest katkılı yapı ve yalıtkan mamullerinin üretimini yapan fabrikalar,
- (5) 50 m³./gün'den fazla atıksu üreten her tür metal son işlemleri, emayeleme ve galvanizleme yapan fabrikalar,
- (6) Kablo kaplama tesisleri (plastik dışı maddeler),
- (7) Her tür makine ve motor imal eden fabrikalar ve otomotiv endüstrisi (otomotiv yan sanayi hariç),
- (8) Uçak montaj ve onarımına yönelik tesisler,
- (9) Gemi inşaat tamir ve söküm işlemleri ile ilgili tesisler,
- (10) Sentetik kauçuk üretimi, tabii ve sentetik kauçuk ve elastomerden lastik üreten fabrikalar,
- (11) Plastikler, sentetik elyaf ve plastik hammaddesi olan organik kimyasal maddelerin üretimini yapan fabrikalar,
- (12) Her tür boya, vernik, lak, mürekkep ve elastomer üretimi yapan fabrikalar.
- (13) İlaç hammaddesi üretimi yapan fabrikalar,
- (14) Sabun ve deterjan üreten fabrikalar,
- (15) Her tür katı ve sıvı yağların üretimini yapan fabrikalar,
- (16) Tabakhaneler ve ham deri işleme tesisleri,
- (17) Terbiye, boya ve apre üniteleri içeren tekstil fabrika ve atölyeler.
- (18) Kağıt hamuru ve kağıt üretimi yapan fabrikalar,
- (19) Yapıştırıcı ve yalıtkan madde üretimi yapan fabrikalar,
- (20) Cam üretimi yapan fabrikalar,
- (21) Maya üretimi yapan ve hertür fermantasyon işlemleri yapan tesisler.
- (22) Entegre gübre tesisleri ve gübre fabrikaları,
- (23) Tarım ve haşere ilaçlarının üretim ve depolama tesisleri.
- (24) 2000 ton/yıl k.c.h.'dan büyük kapasiteli mezbahalar, kombinalar, renderink tesisleri ile entegre et tesisleri,
- (25) Şeker fabrikaları.
- (26) Kibrit fabrikaları
- (27) Demir çelik tesisleri (10.000 ton/yıl ve üzeri kapasiteli),
- (28) Tehlikeli ve toksik kimyasal maddelerin organik veya anorganik üretildiği, işlendiği ve depolandığı tesisler,
- (29) Oksijen, azot, argon, karbondioksit, azotprotoksit, flor, klor, amonyak, asetilen gibi gazların veya bileşiklerin üretim ve dolununu yapan tesisler,
- (30) Pil ve akü üreten fabrikalar,

- (31) Film, fotoğraf, kaset, bant v.b. malzemelerin üretimini yapan fabrikalar,
(32) a) Organize sanayi bölgeleri,
b) İhtisas sanayi bölgeleri,
c) Serbest Bölgeler,
d) 50 işyeri veya daha büyük sanayi kooperatifleri,
e) 200 işyeri ve daha fazla olan küçük sanayi siteleri
(33) Tütün işleme ve sigara fabrikaları,
(34) Metal dışı metal ergitme veya üretme tesisleri,

TARIMSAL VE KIRSAL GELİŞME İLE İLGİLİ YATIRIMLAR:

- (1) Kapasitesi 2000 ton/yıl veya daha fazla olan entegre hayvancılık (besi, kesim ve hayvansal ürünler) ile balıkçılık tesisleri,

KENTSEL GELİŞME İLE ALAKALI YATIRIMLAR:

- (1) Kentsel ölçekte katı atıkların toplanması, taşınması, yeniden kullanımı, yakılması ve uzaklaştırılması ile ilgili projeler.
(2) Deniz trafiğinden kaynaklanan atıkların toplanması, arıtılması ve uzaklaştırılmasına yönelik entegre projeler.
(3) Hastaneler.
(4) Üniversiteler (İçme suyu havzalarında).
(5) İçme suyu havzalarında 200 konuttan fazla toplu halde projelendirilen konutlar.

EK-2:

ÇED ÖN ARAŞTIRMA RAPORU İSTENECEK FAALİYETLER LİSTESİ:

ENDÜSTRİYEL YATIRIMLAR:

- (1) Atıksu miktarı 10 m³/günden daha az olan her türlü metal son işlemleri, emayeleme ve galvanizleme yapan fabrikalar,

- (2) 2000 ton/yıl canlı ağırlıkta küçük kapasiteli mezbahalar, kombinalar, rendering tesisleri ile entegre tesisleri.
- (3) Kapasitesi 1000-10000 ton/yıl arasında olan demir-çelik tesisleri.
- (4) 50 işyerinden daha az sanayi kooperatifleri.
- (5) 50-200 işyerine sahip küçük sanayi siteleri.
- (6) Çeşitli ara ve son ürünler üreten plastik işleme fabrika ve atölyeleri.
- (7) Cam kesme ve işleme yapan imalathane ve fabrikalar.
- (8) Kapasitesi 2000 lt./gün veya daha büyük olan süt ve süt ürünleri imalathaneleri, fabrikalar ile mandralar.
- (9) Konserve fabrikaları.
- (10) Bira ve malt imalatı ile alkollü ve alkolsüz içki ve meşrubat üretim ve dolum tesisleri.
- (11) İnorganik kimyasal madde üreten fabrikalar.
- (12) Elektrik ve elektronik araçların üretimini yapan fabrikalar ile her türlü motor üreten tesisler
- (13) Sentetik iplik ve elyaf fabrika ve atölyeleri.

KIRSAL GELİŞME İLE ALAKALI YATIRIMLAR:

- (1) Kapasitesi 100 büyükbaş veya 1000 küçükbaştan fazla olan hayvan besi tesisleri.
- (2) Su Ürünleri üretim ve işleme tesisleri.
- (3) Kapasitesi 2000 lt./gün veya daha fazla süt ve süt mamülleri imalathaneleri ve fabrikaları.

KENTSEL GELİŞME İLE ALAKALI YATIRIMLAR:

- (1) İçme suyu havzalarında toplu halde projelendirilen konutlar (50-200 arası konut)